

Leo Trotskij

31 juli 1920

Brev till en fransk syndikalist rörande det kommunistiska partiet

Käre vän!

Ni är mycket tveksamma till Tredje internationalen på grund av dess politiska och partikaraktär. Ni fruktar att den syndikalistiska rörelsen i Frankrike skulle hamna i ett politiskt partis ledband. Tillåt mig uttrycka mina synpunkter i frågan.

Först och främst måste jag säga, att den franska syndikalistiska rörelsen, vars oberoende ligger er så varmt om hjärtat, redan nu fullständigt går i en politisk rörelses ledband. Naturligtvis är varken Jouhaux eller hans närmaste medhjälpare, Dumoulin, Merrheim, m. fl. ännu parlamentsledamöter och formellt tillhör de inget politiskt parti. Detta är dock bara ett slags arbetsfördelning. I själva verket genomför Jouhaux på den fackliga rörelsens område samma samförståndspolitik med bourgeoisin, som de franska socialisterna av Renaudel-Longuets slag genomför i parlamentet. Om man skulle uppmana exekutivkommittén i våra dagars socialistiskparti att lägga fram ett program för CGT och tillsätta dess ledande personal, då skulle partiet otvivelaktigt godkänna Jouhaux-Dumoulin-Merrheims nuvarande program och låta dessa herrar behålla sina poster. Om Jouhaux et consortes skulle väljas till parlamentet och Renaudel och Longuet ställas i spetsen för CGT, då skulle detta inte åstadkomma den ringaste förändring varken i Frankrikes inrikespolitiska liv eller i den franska arbetarklassens öde. Ni kommer säkert inte att förneka detta.

Ovan nämnda förhållanden visar emellertid att det inte är en fråga om parlamentarism eller antiparlamentarism eller formell partitillhörighet. Alla gamla etiketter är utslitna och motsvarar inte det nya innehållet. Jouhaux antiparlamentarism liknar Renaudels parlamentariska kretinism lika mycket som en vattendroppe liknar en annan. Den officiella syndikalismen kan hur mycket som helst – av hänsyn till sina traditioner – förkasta partiet, men Frankrikes borgerliga partier kan i djupet av sin själ inte önska sig någon bättre representant i spetsen för Frankrikes syndikalistiska rörelse än Jouhaux och inga bättre ”socialistiska” parlamentariker än Renaudel-Longuet. Naturligtvis kritiserar och klandrar de borgerliga dem, men bara för att inte försvaga deras ställning inom arbetarrörelsen.

Proletariatets revolutionära mål

Sakens kärna ligger varken i parlamentarism eller i syndikalism – detta är blott den yttre formen – utan i innehållet av den politik som arbetarklassens förtrupp kämpar för i fackföreningarna och i parlamentet. En verkligt kommunistisk politik, dvs. en politik som inriktar sig på att störta bourgeoisins herravälde och dess stat, måste ta sig revolutionära uttryck inom alla arbetarklassens livsområden, i alla organisationer, institutioner och organ som dess representanter kan tränga in i: fackföreningar, massmöten, pressen, kommunistiska partiorganisationer, hemliga revolutionära grupper som arbetar inom armén eller förbereder en resning, och slutligen också på parlamentstribunen i det fall de avancerade arbetarna väljer verkligt revolutionära representanter.

Arbetarklassens uppgift är att jaga bort bourgeoisin från makten, att förstöra dess vålds- och förtryckapparatur och att upprätta sin egen arbetardiktatur för att bryta bourgeoisins motstånd och för att snarast möjligt omgestalta alla samhälliga förhållanden i enlighet med kommunismens anda. Den som under förevändning av anarkism inte vill erkänna denna uppgift –

upprättandet av proletariats diktatur – är ingen revolutionär utan en föraktlig kälkborgare. Han hör icke hemma i vår krets. Vi återkommer senare till detta ämne.

Alltså består proletariats uppgift i att undertrycka bourgeoisin med en revolutionär diktatur. Men som ni vet, finns det inom arbetarklassen själv olika grader av klassmedvetenhet. I sin hela vidd står den kommunistiska revolutionens problem klart enbart för proletariats mest avancerade, revolutionära minoritet. Denna minoritets styrka ligger i det faktum att ju fastare, ju mer beslutsamt, ju mer självsäkert den agerar, desto mer stöd får den av de breda, mindre avancerade arbetarmassorna. Men det är nödvändigt att arbetarklassen på *alla livets områden* leds av de bästa, mest klassmedvetna representanterna, som alltid förbliver sin fana trogna och alltid är beredda att uppoffra sitt liv för arbetarklassens sak. På detta sätt kommer de många miljoner arbetare som fördömsfullt hänger fast vid kapitalismen, kyrkan, demokratin osv., inte att råka vilse, utan finna ett sant uttryck för sin strävan efter fullständig frigörelse.

Behovet av ett kommunistiskt parti

Ni, revolutionära franska syndikalister, har rätt uppfattat frågan, då ni fastslagit, att det för revolutionen inte är nog med att fackföreningarna omfattar de breda arbetarmassorna, utan att det behövs en *aktiv minoritet* som kan skola massorna och som i varje konkret fall kan ge dem ett klart och tydligt aktionsprogram.

Vilken roll måste en sådan minoritet spela? Det är självklart att den inte kan basera sig på regionala och fackliga olikheter. Här handlar det inte om medvetna metallarbetare, järnvägs- män eller snickare, utan om de mest medvetna proletärerna i hela landet. Dessa måste sammansluta sig, utarbeta ett klart och tydligt aktionsprogram, stärka sin enighet genom sträng inre disciplin och på detta sätt försäkra sig om ett ledande inflytande på arbetarklassens kamp i sin helhet och på alla arbetarorganisationer, först och främst fackföreningarna.

Vilket namn vill ni ge åt denna proletariats aktiva minoritet, som är förenad av det kommunistiska programmet och som är beredd att leda arbetarklassen i dess stormning av kapitalets fästning? Vi benämner den det kommunistiska partiet.

”Men i så fall”, kanske ni säger, ”har detta parti intet gemensamt med våra dagars franska socialistiska parti.” Ni har helt rätt. Det är just därför som vi talar om ett kommunistiskt parti, inte om ett socialistiskt parti.

Men ni talar likväl om ett *parti*?

Ja, jag talar om ett *parti*. Naturligtvis måste man kunna visa att ordet *parti* blivit svårt komprometterat av parlamentariker och av fackliga och kälkborgerliga charlataner osv. Men detta gäller inte bara begreppet *parti*. Vi är redan överens med er om att fackföreningarna (de franska *syndikaten*, de engelska *trade unions*, de tyska *Gewerkschaften*) är alldeles tillräckligt komprometterade genom den skamliga roll, som de genom sina ledare spelade under kriget och till större delen ännu spelar. Men detta är ingen anledning till varför vi skulle vägra att begagna oss av ordet *fackförening*. Ni måste medge att det inte kommer an på terminologin utan på dess innebörd. Med begreppet *kommunistiskt parti* förstår vi en sammanslutning av den proletära förtruppen i namn av proletariats diktatur och den kommunistiska revolutionen.

Argument mot politik och parti döljer mycket ofta en anarkistisk okunnighet om den roll som staten spelar i klasskampen. Proudhon brukade säga att verkstaden (*l'atelier*) skulle åstadkomma statens försvinnande. Detta är korrekt enbart i den bemärkelsen, att det framtida samhället kommer att bilda en från alla statliga element befriad gigantisk verkstad, ty staten är en våldsorganisation för klassherravälde medan det under den kommunistiska samhällsordningen inte kommer att finnas några klasser. Frågan är emellertid nu: *Längs vilken väg*

kommer vi att uppnå en kommunistisk samhällsordning. Proudhon antog, att verkstäderna genom sin sammanslutning skulle undantränga kapitalismen och staten. Detta visade sig vara rena rama utopin: verkstaden undanträngdes av den väldiga fabriken, och över denna reste sig monopoltrusten.

De franska syndikalisterna trodde och tror delvis också ännu i dag, att fackföreningarna som sådana skall tillintetgöra den kapitalistiska egendomen och förstöra den borgerliga staten. Men detta är inte korrekt. Fackföreningarna är ett mäktigt och storartat verktyg i en generalstrejk, eftersom vägarna och metoderna för en generalstrejk överensstämmer med de fackliga organisationernas vägar och metoder. Men för att en strejk verkligen skall kunna bli en generalstrejk, behövs en aktiv minoritet, som dag för dag, timme efter timme utför ett revolutionärt uppfostrande arbete bland massorna. Denna minoritet kan tydligen inte vara sammansatt efter de kännetecknen som utmärker hantverken eller fackföreningarna, utan måste sammansättas på grundval av ett klart och tydligt program för revolutionär handling. Detta är, som vi redan har sagt, det kommunistiska partiet.

Otillräckligheten av fackföreningsmetoder i kampen

En generalstrejk, som allra bäst kan genomföras via fackföreningsapparaten, är dock inte tillräcklig för att störta det borgerliga herraväldet. En generalstrejk är ett försvarsmedel, inte ett angreppsmedel.* Vi däremot måste störta bourgeoisin, rycka statsapparaten ur dess händer. Genom sin stat stöder sig bourgeoisin på armén. Enbart en öppen resning, i vilken proletariatet står ansikte mot ansikte med armén; rycker med sig dess bästa delar och riktar kraftiga slag mot de kontrarevolutionära elementen – enbart en sådan öppen resning kan göra proletariatet till situationens herre i ett land.

Men en resning fordrar kraftigt, intensivt förarbete av agitatoriskt, organisatoriskt och tekniskt slag. Dag ut och dag in måste bourgeoisins förbrytelser och nedrigheter på alla områden av det offentliga livet avslöjas. Den internationella politiken, som begår grymma handlingar i kolonierna, den kapitalistiska oligarkins inre despotism, den borgerliga pressens tarvlighet – allt detta måste tjäna såsom material för en i sann mening revolutionär anklagelseakt, med alla de revolutionära konsekvenser som följer därur. Dessa ämnesområden är mycket innehållsrikare än en facklig organisations uppgifter.

Vidare måste man skapa organiserat stöd för proletariatets resning. I varje lokal fackförening, i varje fabrik, i alla verkstäder måste det finnas en grupp arbetare, som är fast förenade genom samstämmigheten i sina idéer och som i det avgörande ögonblicket, genom att samlat stiga fram, rycka massorna med sig, visa dessa den rätta vägen, skydda dem från misstag och försäkra sig om segern.

Det är nödvändigt att tränga in i armén. I varje regemente måste det finnas en fast organiserad grupp av revolutionära soldater, som är beredda och i stånd att gå över på arbetarnas sida i sammandrabbningens ögonblick och också förmå hela regementet att följa dem. Dessa revolutionära proletärgrupper, organiserade och förenade av gemensamma idéer, dessa genom organisation förenade revolutionära proletärer, kan agera med fullständig framgång endast om de utgör celler av ett enhetligt och centraliserat kommunistiskt parti.

Om vi kunde skaffa oss trofasta vänner, såväl öppna som hemliga, i olika regeringsinstitutioner liksom i militära institutioner – vänner som ständigt vore invigda i de härskande

* För övrigt måste man säga, att historien kan berätta om generalstrejker även i länder, som nästan helt saknat fackföreningar, t. ex. oktoberstrejken i Ryssland 1905. Å andra sidan har försöken från de franska fackföreningarna [i juli 1919 och maj 1920] att organisera en generalstrejk hittills misslyckats just pga att det i Frankrike saknas en ledande revolutionär organisation, ett kommunistiskt parti, som dag för dag systematiskt skulle ha förbättrat proletariatets resning, i stället för att från tid till annan försöka improvisera dekorativa massdemonstrationer.

klickarnas alla angelägenheter, alla planer och intriger, och som kunde hålla oss informerade – så vore detta naturligtvis en stor fördel för oss. Likaså skulle det enbart stärka vår ställning om vi till bourgeoisins parlament kunde skicka åtminstone en handfull pålitliga och den kommunistiska revolutionens sak tillgivna arbetare, som intimt samarbetar med vårt partis legala och illegala organisationer, som ovillkorligt underordnar sig partidisciplinen, som spelar rollen som det revolutionära proletariats kunskapare i parlamentet – ett av bourgeoisins politiska högkvarter – och som i varje ögonblick är beredd att utbyta parlamentstribunen mot barrikaden.

Naturligtvis, käre vän, är denna roll ämnad varken åt Renaudel eller åt Sembat, inte heller åt Varenne. Men åt Karl Liebknecht, eller hur? Även han var parlamentsledamot. Det kapitalistiska och social-patriotiska slöddret försökte tysta hans stämma. Men de få anklagande ord, som han lyckades slunga ut över de tyska förtryckarnas huvuden, väckte ur dess sömn hundratusentals tyska arbetares medvetande och samvete. Ur parlamentet trädde Karl Liebknecht ut på Potsdamer Platz och uppmanade de proletära massorna till öppen kamp. Från Potsdamer Platz fördes han i fängelse, och därifrån gick han direkt till revolutionens barrikader. Som en glödande anhängare av sovjetmakt och proletariats diktatur ansåg han det senare för nödvändigt att delta i valet till Tysklands [nationella] konstituerande församling. Samtidigt organiserade han de kommunistiskt sinnade soldaterna. Han stupade på sin revolutionära post.

Vad var Karl Liebknecht? Syndikalist? Parlamentariker? Journalist? Nej, han var en revolutionär kommunist, som finner vägen till proletariats genom alla hinder. Liebknecht vände sig till fackföreningarna och fördömde Tysklands Jouhaux och Merrheim. Han ledde partiets arbete i armén och sökte förbereda ett uppror. Han utgav legala och illegala revolutionära tidningar och proklamationer. Han trängde sig in i parlamentet för att där tjäna samma sak, som han andra timmar på dygnet tjänade i det fördolda.

Den proletära diktaturens organ

Så länge som det franska proletariats blomma inte har skapat sig ett centraliserat kommunistiskt parti, kan det icke gripa statsmakten, inte undertrycka den borgerliga polismakten, den borgerliga armén eller privatäganderätten till produktionsmedlen. Men utan detta kan verkstaden aldrig förstöra staten. Den som efter den ryska revolutionens erfarenheter icke förstår detta, är fullständigt hopplös.

Men t. o. m. sedan proletariats genom ett segerrikt uppror har erövat statsmakten, är det fortfarande inte möjligt att genast upphäva statens existens genom att överlämna den verkställande makten åt fackföreningarna. Fackföreningarna organiserar de övre arbetarskikten efter yrken och industrigrenar. Men makten måste ge uttryck åt de revolutionära intressena och behoven för arbetarklassen i sin helhet. Därför måste den proletära diktaturens organ vara sovjeter (råd), inte fackföreningar. Sovjeter väljs av alla arbetare, inklusive miljontals sådana som aldrig tillhört någon fackförening och först genom revolutionen har väckts ur sin dvala.

Men det räcker inte bara med att skapa sovjeter. Dessa måste föra en klar och tydlig revolutionär politik. De måste kunna skilja mellan vän och fiende. De måste vara i stånd till beslutsamma och vid behov även obarmhärtiga åtgärder. Såsom erfarenheterna från Rysslands såväl som Ungerns och Bayerns revolutioner visar, sträcker inte bourgeoisin vapen efter det första nederlaget. Tvärtom, när den börjar inse hur mycket den förlorat, kommer förtvivlan att få den att fördubbla och tredubbla sin energi. Sovjetregimen är liktydig med en hård kamp mot den inhemska och utländska kontrarevolutionen. Vem skall kunna ge ett klart och tydligt aktionsprogram åt sovjeterna, som väljs av arbetare på så olika nivåer av klassmedvetenhet?

Vem skall hjälpa sovjeterna att finna sig tillrätta i den invecklade internationella situationen och att slå in på rätt väg? Tydligtvis är det enbart de mest klassmedvetna, de mest erfarna, avancerade och genom ett enhetligt program sammansvetsade proletäerna, som är i stånd här till. Detta är det kommunistiska partiet.

Några tokstollar (eller kanske det är slughuvuden?) påpekar med förskräckelse, att i Ryssland står sovjeterna och fackföreningarna ”under partiets kommando”: ”De franska fackföreningarna”, säger vissa syndikalister, ”fordrar självständighet och kommer inte tillåta att ett parti tar kommandot”. Men, bästa vän – jag upprepar – hur kommer det sig då att de franska fackföreningarna låter Jouhaux ha kommandot – Jouhaux som är en av det franska och amerikanska kapitalets förnämsta agenter? De franska fackföreningarnas formella oberoende förmår icke skydda dem för bourgeoisins kommando. De ryska fackföreningarna kastade detta slags självständighet i skräpvrån. De störtade bourgeoisin och körde bort ur sina led de ryska motsvarigheterna till Jouhaux, Merrheim och Dumoulin och ersatte dem med lojala, erfarna och pålitliga kämpar: kommunister. På detta sätt försäkrade de sig inte bara om självständighet gentemot bourgeoisin, utan tryggade även sin seger över bourgeoisin. Det är sant, att vårt parti leder fackföreningarna och sovjeterna. Har det alltid varit så? Nej, denna ledande roll har vårt parti erövat åt sig i oupphörlig kamp såväl mot de småborgerliga partierna – mensjeviker och socialrevolutionärer – som mot de partilösa, d. v. s. de tillbaka-blivna och principlösa elementen. Mensjevikerna, som vi har besegrat, påstår att vi tillförsäkrar oss majoriteten genom användning av ”våld”. Men hur kommer det sig då att de arbetande massorna – som först störtade tsarens och sedan bourgeoisins och koalitionsregeringens makt, och trots att dessa massor höll den statliga maktapparaten i sina händer – nu icke enbart har tålamod med den ”påtvungade” makt som utövas av det kommunistiska partiet och leder sovjeterna, utan dessutom i allt större antal sluter sig till våra led? Detta kan enbart förklaras därigenom, att den ryske arbetaren under loppet av de sista åren vunnit en kolossal erfarenhet och haft möjlighet att pröva de olika partiernas, gruppernas och klickarnas politik och kampproller, och jämföra deras ord med deras handlingar, och på detta sätt slutligen funnit, att det enda parti som varit och förblivit sig självt troget i varje ögonblick under revolutionen, under med- och motgångar, är och förblir det kommunistiska partiet. Det är bara naturligt att massorna vid varje valmöte med arbetare och arbeterskor, vid varje facklig konferens, väljer kommunister till de mest ansfulla posterna. Detta bestämmer det kommunistiska partiets ledande roll.

Revolutionär enhet

För närvarande utgör de revolutionära syndikalisterna – eller rättare sagt, kommunisterna – såsom Monatte, Rosmer, m. fl. en minoritet inom ramen för fackföreningsorganisationerna. De befinner sig där i opposition, och kritiserar och avslöjar intrigerna från den rådande majoriteten, vilken behärskas av reformistiska, d. v. s. rent borgerliga tendenser. Samma ställning intar de franska kommunisterna inom ramen för Socialistiska Partiet, som stödjer den småborgerliga reformismens idéer.

Bedriver Monatte och Jouhaux samma syndikalistiska politik? Nej, de är fiender. Den ene är proletariats tjänare, den andre stödjer borgerliga tendenser i förtäckt form. Bedriver kanske Lorient samma politik som Renaudel-Longuet? Nej, den ene leder proletariats mot den revolutionära diktaturen, de andra underordnar de arbetande massorna under den nationella borgerliga demokratin.

Men vad skiljer då Monattes politik från Lorient? Endast därigenom, att Monatte verkar på det fackliga området, Lorient däremot huvudsakligen inom politiska organisationer. Men här ha vi endast att göra med en arbetsfördelning. Den verkligt revolutionära syndikalisten och den verkligt revolutionära socialisten måste mötas inom det kommunistiska partiet. De måste

upphöra att vara en opposition inom andra organisationer som i grunden är dem främmande. Det är deras plikt att stå såsom en självständig organisation under den Tredje internationalens fana och träda fram ansikte mot ansikte med de breda massorna, för att klart och tydligt besvara alla frågor som dessa massor ställer, och leda dem i kampen och föra in dem på den kommunistiska revolutionens väg.

Fackföreningar, kooperativ och politiska organisationer, pressen, de illegala grupperna inom armén, parlamentstribunerna, kommunalfullmäktige o. s. v. – dessa är bara olika organisationsformer, praktiska metoder, olika stöddepunkter. Kampen såsom sådan förblir till sitt innehåll en och samma, till vilket område den än sträcker sig. Arbetarklassen är bärare av denna kamp. Men dess ledande förtrupp är det kommunistiska partiet, i vilket de revolutionära syndikalisterna borde inta en hedersplats.

Eder L. Trotskij.

Översättning: *Martin Fahlgren*